

Sosiaaliset innovaatiot ja hyvät käytännöt – muuttuuko toiminta ja käytäntö?

Hannu Hämäläinen

Innovaatiohankkeen johtaja

Hyvät käytännöt -seminaari 16.11.2007

Mikä on sosiaalinen innovaatio

Sosiaalinen innovaatio on yksilön, ryhmän tai yhteisön luovan toiminnan tuloksena syntynyt uusi idea, joka johtaa lisäarvoa tuottavaan tulokseen yksilön tai yhteisön hyvinvoinnissa, terveydessä tai palvelujärjestelmässä.

Lähde: Hannu Hämäläinen: Innovaatiotoiminnalla ratkaisuja hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuuden haasteisiin, Yhteiskuntapolitiikka 2/05,

Stakesin strategian painoalueet ja innovaatiokyky

	Hyvinvointipolitiikan kestävyys	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä palvelujen vaikutta-	Väestörakenteen muutosten hallinta	Eriarvoistumisen vähentäminen
Ohjaava tietoperusta	erilliset ja yhteiset tavoitteet	erilliset ja yhteiset tavoitteet	erilliset ja yhteiset tavoitteet	erilliset ja yhteiset tavoitteet
Innovaatiokyky	erilliset ja yhteiset tavoitteet	erilliset ja yhteiset tavoitteet	erilliset ja yhteiset tavoitteet	erilliset ja yhteiset tavoitteet

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus

Hannu
Hämäläinen

Stakesin innovaatio toiminnan kehittämishjelma

Innovaatiotoiminta Stakesissa

Mitä ovat sosiaaliset innovaatiot?

Sosiaalinen innovaatio on yksilön, ryhmän tai yhteisön luovan toiminnan tuloksena syntynyt uusi idea, joka johtaa lisäarvoa tuottavaan tulokseen yksilön tai yhteisön hyvinvoinnissa, terveydessä tai palvelujärjestelmässä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon innovaatiot voivat koskea lainsäädäntöä, palveluja, yksilöiden ja väestön hyvinvointia tai tuote- ja palvelumarkkinoita.

Millaisia innovaatioita Stakes on kehittänyt?

Stakesissa on kehitetty 2000-luvulla useita kymmeniä innovaatioita. Tietoa innovaatioista kerätään näille verkkosivuille.

Innovaatioiden arviointi käynnistyi syksyllä 2006. Alkuvaiheessa kuutta Stakesin innovaatiota arvioidaan tarkemmin.

Arvioitavat innovaatiot ovat:

- [Ennakointialologi](#)
- [Finnish Wellbeing Center](#)
- [RAI-hanke](#)
- [Terveyspiiri](#)
- [Uusien tutkimus- ja hoitomenetelmien hallittu käyttöönotto](#)
- [Varhaiskasvatuksen verkkopalvelu Varttua](#)

Strategisen hankkeen johtajana toimii Stakesissa Hannu Hämäläinen (etunimi.sukunimi@stakes.fi).

Innovaatiotoiminnasta lisätietoa

"[Sosiaalisilla innovaatioilla lisää vaikuttavuutta](#)" Artikkelit Stakesin uutiskirjeessä.

"Innovaatiotoiminnalla ratkaisuja hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuuden haasteisiin"
 Artikkelit [Yhteiskuntapolitiikka-lehdessä 2/2005 \(pdf: 1.38 Mt\)](#).

[Tulosta](#) | [Lähetä tiedoksi](#)

Julkaistu 18.9.2006, Päivitetty 14.9.2007

Innovaatiohanke mainitaan hallitusohjelmassa

Neuvottelutulos hallitusohjelmasta julkistettiin 15.4.

Yhdeksi painoalueeksi uuteen hallitusohjelmaan on päässyt myös sosiaali- ja terveydenhuollon palveluinnovaatiohanke.

[Tutustu hallitusohjelmaan](#)
[\(Valtioneuvoston sivuilla\)](#)

Innovaatioaiheisia seminaareja verkossa

[Seminaaritaltiointit](#)-sivulle on kerätty innovaatioaiheisia verkkolähetyksiä.

Tekesin innovaatio-ohjelma

Tekesissä valmistellaan uutta sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän innovaatioihin keskittyvää ohjelmaa.

[Lue lisää Tekesin innovaatio-ohjelmasta.](#)

Tutustu myös näihin sivuihin

[Tiedosta hyvinvointia: Stakesin strategia 2012](#)

Hyvä käytäntö www.hyvavakavtanta.fi - sosiaalialan parhaita toimintamalleja

Finolta finohta.stakes.fi - terveydenhuollon menetelmien arviointiyksikkö

Stakesin innovaatiotoiminnan kaksi maalia:

1. tehostetaan Stakesin omaa innovaatiotoimintaa ja
- 2 .kehitetään koko sosiaali- ja terveysalan innovaatiokykyä.

Stakesin innovaatiotoiminnan merkittävyys

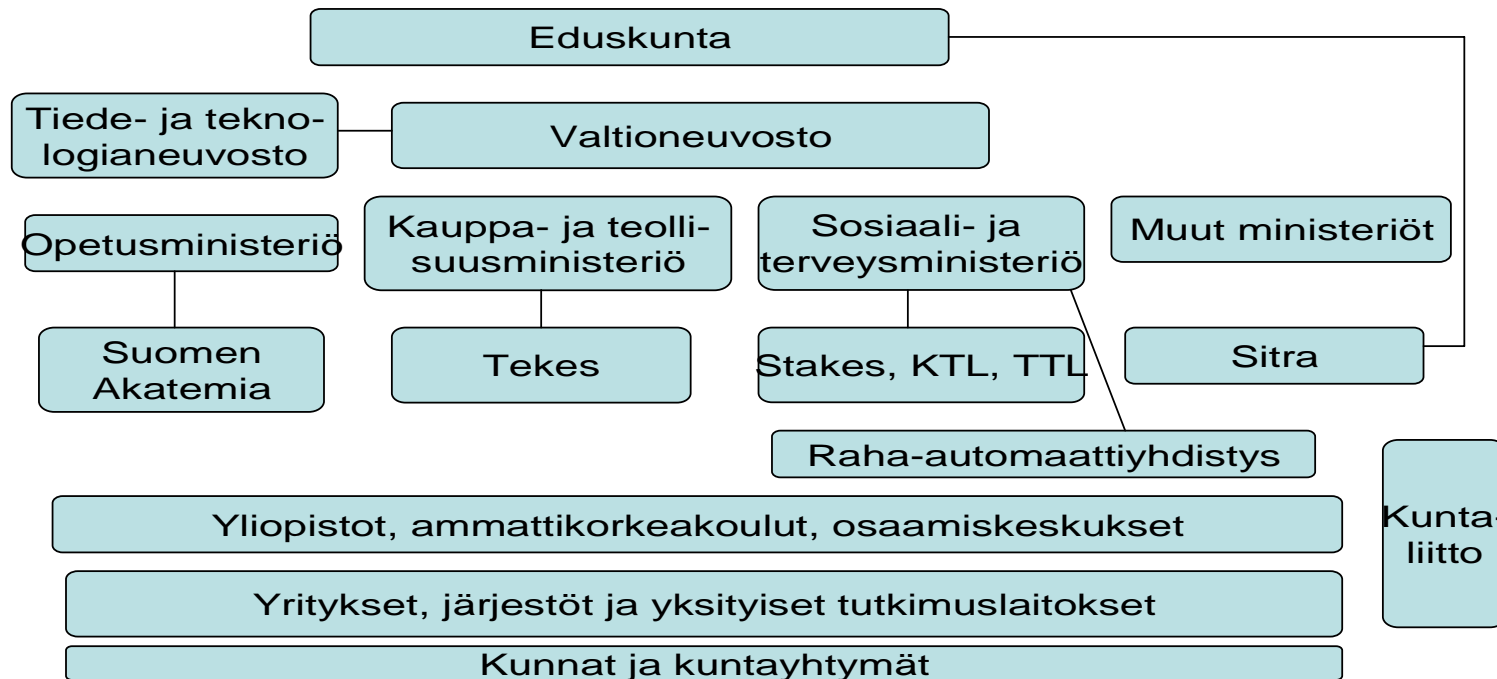
	Merkittävä		Siltä väliltä	Merkityksetön	
	erittäin	melko		melko	ei lainkaan
Tällä hetkellä?	16%	50%	25%	9%	0
Miten tulisi olla?	52%	46%	3%	0	0

Vaikuttavuuden lisäämiseksi toivotaan

- Tehokkaampaa ja parempaa tiedottamista
- Käyttäjälähtöisyyden vahvistamista
- Verkostoitumisen vahvistamista sekä Stakesin sisällä että ulkopuolella kehittämiskumppanuuksien kanssa

Lähde: Stakesin innovaatiohankkeiden sidosryhmäkysely 11/2006

Sosiaali- ja terveysalan innovaatiotoiminnan ympäristö

STM käynnistää palveluinnovaatio-hanketta

The screenshot shows the website of the Social and Health Services (STM) in Finland. The browser is Internet Explorer, and the address bar shows the URL: <http://www.stm.fi/Resource.phx/publishing/documents/11817/index.htm>. The page title is "Sosiaali- ja terveysministeriö - Windows Internet Explorer".

The website has a navigation menu with the following items: Tiedotteet, Julkaisut, Ajankohtaista, Hankkeet, Vastuualueet, Organisaatio, and Yhteystiedot. The main content area is titled "STM TIEDOTTAA" and features a news item dated 20.06.2007. The headline of the news item is "Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluinnovaatiohankkeen vetäjä nimitetty".

The text of the news item reads:

Sosiaali- ja terveysministeriö käynnistää hallitusohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluinnovaatiohankkeen. Palveluinnovaatiohanketta johtamaan on nimetty 15.8. alkaen Stakesin alueyksikön päällikkö, professori **Juha Teperi**.

Ohjelmapäällikkö Teperi (46) on aiemmin toiminut muun muassa Stakesin Sosiaali- ja terveyspalvelut -tulosalueen johtajana ja vs. ylijohtajana. Hän on toiminut useiden STM:n alaisten kansallisten hankkeiden sekä Tekesin FinnWell-hankkeen johtoryhmissä.

Palveluinnovaatiohankkeen tavoitteena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden vaikuttavuutta, lisätä kustannustehokkuutta ja kehittää palveluvalikoimaa. Hankkeen tavoitteena on myös päätöksenteon ja järjestelmien läpinäkyvyyden lisääminen sekä erilaisten rahoitusjärjestelmien arvioinnin ja ohjauksen tehostaminen sekä uuden teknologian hyödyntäminen. Innovaatiohankkeen yhteydessä kehitetään myös syrjäseutujen ikäihmisten palveluja.

Lisätietoja: kansliapäällikkö Kari Välimäki, puh. (09) 160 73763

The screenshot also shows a search bar on the left side of the page with the text "Tarkennettu haku | Vihjeet" and a "HAE" button. The taskbar at the bottom shows the "Käynnistä" (Start) button and several open applications, including "HH hk 161107", "shok 1505", and "Sosiaali- ja terveysi...". The system tray shows the date and time as 10:46.

KTM (tuleva TEM) laatii kansallista innovaatiostrategiaa

The screenshot shows the website 'Kansallinen Innovaatiostrategia' in a Windows Internet Explorer browser. The page title is 'Kansallinen Innovaatiostrategia - Windows Internet Explorer'. The address bar shows 'http://www.innovaatiostrategia.fi/'. The browser's toolbar includes navigation buttons, a search bar with 'Google', and various utility buttons like 'Bookmarks', 'History', and 'Track'. The website's header features the title 'KANSALINEN INNOVAATIOSTRATEGIA' and language options 'på svenska' and 'in English'. A navigation menu contains 'Etusivu', 'Toteutus', 'Avoin konsultaatio', 'Työpajat', 'Uutiset', 'Tausta-aineisto', and 'Yhteystiedot'. The main content area is titled 'Kansallinen Innovaatiostrategia' and contains a paragraph about the strategy's role in Finland's future strategy, followed by a quote from Matti Vanhasen II's government program. A search bar with the text 'Haku:' and a 'Hae' button is located to the right. Below the main text are three columns of news and updates: 'Uutiset ja tiedotteet' with two entries dated 12.11.2007 and 01.11.2007; 'Kiitos...' with a message dated 31.10.2007; and '11 työpajaa' with a message about the strategy's preparation.

Kansallinen Innovaatiostrategia

Etusivu Toteutus Avoin konsultaatio Työpajat Uutiset Tausta-aineisto Yhteystiedot

Kansallinen Innovaatiostrategia

Suomen tulevaisuusstrategiassa osaaminen ja innovaatiot ovat entistä keskeisemmässä asemassa. Kansallisen innovaatiostrategian tehtävänä on luoda edellytyksiä laaja-alaiselle innovaatiopolitiikalle suomalaisessa yhteiskunnassa, varmistaa innovaatioympäristömme kansainvälinen kilpailukyky sekä edistää innovaatioiden syntyä ja käyttöönottoa.

Matti Vanhasen II hallituksen ohjelman mukaisesti laadittavan kansallisen innovaatiostrategian valmistelusta vastaa kauppa- ja teollisuusministeriö.

Strategian valmistelu nojaa tärkeältä osin kansalaisten, yritysten ja innovaatiojärjestelmän toimijoiden näkemyksiin. Näkemyksiä kerätään kaikille avoimen konsultaation avulla sekä kohdennetuilla asiantuntija-työpajoilla. [Lue lisää...](#)

Haku:

Uutiset ja tiedotteet

Innovaatioiminnan kysyntälähtöisyys - työpajan yhteenvedo julkaistu	12.11.2007
Työpajan alueellinen innovaatiopolitiikka yhteenvedo julkaistu	01.11.2007

Kiitos...

...kaikille vastanneille!
Avoin konsultaatio suljettiin 31.10.2007.
Yhteenvedo julkaistaan

11 työpajaa

Kansallista innovaatiostrategiaa valmistellaan 11:ssä työpajassa, joihin kutsutaan osallistujia

http://www.innovaatiostrategia.fi/fi/uutiset/body0=230

Kansallinen Innovaatiostrategia - Windows Internet Explorer 100%

Käynnistä HH hk 161107 shok 1505 Kauppa- ja teollisuus... Kansallinen Innovaati... 10:21

Tekes valmistele uutta ohjelmaa (FinWellin jälkeen): innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmässä

The screenshot shows a Windows Internet Explorer browser window. The address bar contains the URL: http://akseli.tekes.fi/opencms/opencms/OhjelmaPortaali/ohjelmat/Sosiaali- ja_terveyspalvelut/fi/etusivu.html. The browser's search bar is set to Google. The website content is displayed in Finnish. On the left, there is a navigation menu with links such as 'Ohjelman etusivu', 'Ohjelman kuvaus', 'Osallistuminen', 'Projektit', 'Julkaisut ja linkit', 'Kansainvälinen yhteistyö', 'Neuvottelukunta', 'Ohjausryhmä', 'Yhteystiedot', 'Liity postituslistalle', and 'Palaute'. Below the menu is a search box with the text 'Hae' and a link to 'Tarkennettu haku'. The main content area features the title 'Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmässä' and the Tekes logo. The text below the title reads: 'Tekesissä valmistellaan uutta sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän innovaatioihin keskittyvää ohjelmaa. Ohjelman on määrä olla yksi väline kauppa- ja teollisuusministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, valtiovarainministeriön, Tekesin, Stakesin, Sitran ja Raha-automaattiyhdistyksen yhteistyön tiivistämisessä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kehittämiseksi.' Below this, it states: 'Jos ohjelma päätetään valmistelun jälkeen käynnistää, *Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmässä* käynnistyy vuoden 2008 alussa.' On the right side, there is a 'Uutisia' (News) section with several news items, each with a title and a date: 'Ohjelman valmistelu jatkuu alueseminaareissa (13.11.2007)', 'Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestel... (2.11.2007)', 'Miten uudistaa sosiaali- ja terveyspalveluja? (25.10.2007)', 'Innovaatiot sosiaali- ja terveyspalvelujärjestel... (2.7.2007)', and 'Terveyden ja hyvinvoinnin strategisen huippuosaa... (19.6.2007)'. At the bottom of the news section is a link to 'Uutisarkisto'. The Windows taskbar at the bottom shows the 'Käynnistä' (Start) button, several open applications including 'HH hk 161107', 'shok 1505', and 'Innovaatiot sosiaali- j...', and the system tray with the time '10:29'.

Tekes valmistelelee terveyden ja hyvinvoinnin SHOKkia

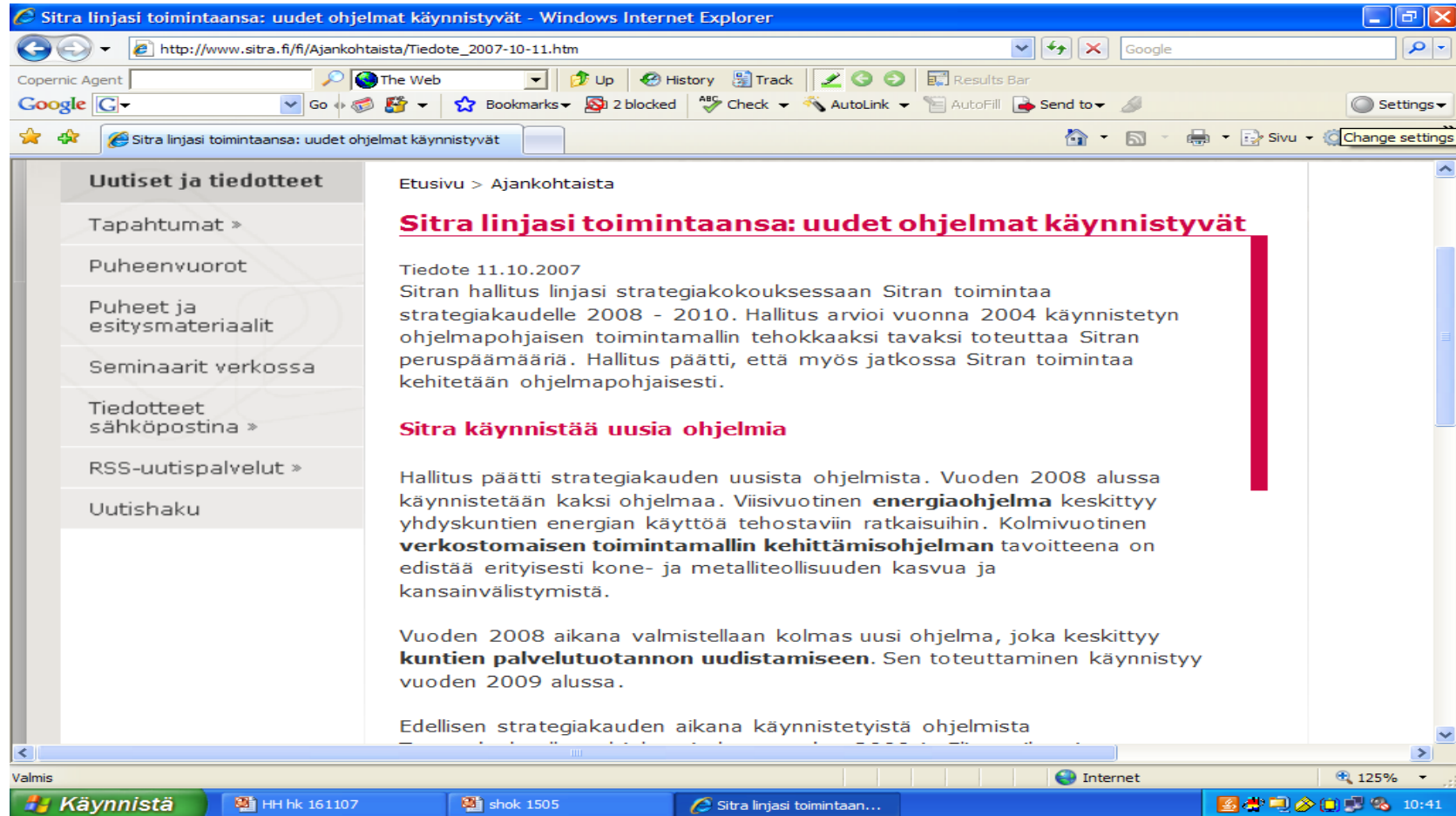
The screenshot shows the Tekes website in Internet Explorer. The browser's address bar displays the URL: http://www.tekes.fi/osaamisenkeskittymat/terveys_ ja_hyvinvointi.html. The page title is "Terveys ja hyvinvointi".

The main content area is titled "Terveys ja hyvinvointi" and features a news article: **Keskittymän työseminaari Dipolissa 4.9.2007**. The article text reads: "Terveys- ja hyvinvointisektori on muutospainessa. Toimialan kotimaiset ja kansainväliset kehittämishaasteet ja -mahdollisuudet liittyvät rakenteiden ja toimintamallien uudistamiseen sekä teknologioiden tehokkaampaan hyödyntämiseen. Asiakaslähtöisyys ja kansalaisen näkökulma ovat keskeisessä roolissa terveys- ja hyvinvointipalveluja kehitettäessä. Väestön ikääntymisen myötä palvelujen tuottavuutta, laatua ja saatavuutta on pystyttävä nopeasti tehostamaan. Suomen terveys- ja hyvinvointisektori on laaja ja heterogeeninen: julkinen sektori tuottaa suurimman osan terveys- ja sosiaalipalveluista itse, mutta sektorilla toimii myös paljon erilaisia innovatiivisia yrityksiä. Suomessa on korkeatasoista osaamista muun muassa ICT-, ...".

The sidebar on the right, titled "Osaamisen keskittymät", lists several focus areas:

- Mitä keskittymät ovat?
 - Energia ja ympäristö
 - Metallituotteet ja koneenrakennus
 - Metsäklusteri
 - Terveys ja hyvinvointi
 - Tieto- ja viestintäteollisuus ja -palvelut
- Mitä keskittymät tarjoavat yrityksille?
- Mitä keskittymät tarjoavat yliopistoille?
- Miten keskittymät valitaan?
- Keskittymiin liittyviä ohjelmia
- Yhteystiedot
- Keskittymien taustaa

Sitra jatkaa TEHO-ohjelman jälkeen kuntien palvelutuotannon uudistamisohjelmalla

Sitra linjasi toimintaansa: uudet ohjelmat käynnistyvät - Windows Internet Explorer

http://www.sitra.fi/fi/Ajankohtaista/Tiedote_2007-10-11.htm

Copernic Agent | The Web | Up | History | Track | Results Bar

Google | Go | Bookmarks | 2 blocked | Check | AutoLink | AutoFill | Send to | Settings

Sitra linjasi toimintaansa: uudet ohjelmat käynnistyvät | Sivut | Change settings

Uutiset ja tiedotteet

- Tapahtumat >
- Puheenvuorot
- Puheet ja esitysmateriaalit
- Seminaarit verkossa
- Tiedotteet sähköpostina >
- RSS-uutispalvelut >
- Uutishaku

Etusivu > Ajankohtaista

Sitra linjasi toimintaansa: uudet ohjelmat käynnistyvät

Tiedote 11.10.2007

Sitran hallitus linjasi strategiakokouksessaan Sitran toimintaa strategiakaudelle 2008 - 2010. Hallitus arvioi vuonna 2004 käynnistetyn ohjelm pohjaisen toimintamallin tehokkaaksi tavaksi toteuttaa Sitran peruspäämääriä. Hallitus päätti, että myös jatkossa Sitran toimintaa kehitetään ohjelm pohjaisesti.

Sitra käynnistää uusia ohjelmia

Hallitus päätti strategiakauden uusista ohjelmista. Vuoden 2008 alussa käynnistetään kaksi ohjelmaa. Viisivuotinen **energiaohjelma** keskittyy yhdyskuntien energian käyttöä tehostaviin ratkaisuihin. Kolmivuotinen **verkostomaisen toimintamallin kehittämisohjelman** tavoitteena on edistää erityisesti kone- ja metalliteollisuuden kasvua ja kansainvälistymistä.

Vuoden 2008 aikana valmistellaan kolmas uusi ohjelma, joka keskittyy **kuntien palvelutuotannon uudistamiseen**. Sen toteuttaminen käynnistyy vuoden 2009 alussa.

Edellisen strategiakauden aikana käynnistetyistä ohjelmista

Valmis | Käynnistä | HH hk 161107 | shok 1505 | Sitra linjasi toimintaan... | Internet | 125% | 10:41

Millaisia ovat sosiaaliset innovaatiot sosiaali- ja terveysalalla

1. **Systemisiä innovaatiota**, jotka käsittävät

-lainsäädäntöä, ohjausjärjestelmää (normit, suositukset), palvelujen ja etuuksien järjestämisestä kansallisesti, alueellisesti, seudullisesti ja paikallisesti sekä niiden erilaisia järjestämistapoja ja -muotoja,

Kenelle

*STM, VN,
EDK,*

2. Sosiaali- ja terveydenhuollon **palveluja koskevia innovaatioita**,

jotka kehittävät esimerkiksi hoitokäytäntöjä ja hoitoprosesseja, palveluketjuja, asiakaslähtöisyyttä,

SH-piirit,

*kunnat,
tuottajat*

3. Yksilöiden ja väestön **hyvinvointia ja terveyttä koskevia innovaatiota**,

jotka ylläpitävät tai lisäävät yksilön toimintakykyä asumisessa, työssä, asioinnissa julkisissa ja yksityisissä palveluissa, vapaa-aikana,

Järjestöt,

yrietykset,

sektorit

4. Hyvinvoinnin ja terveyden **tuote- ja palvelumarkkinoita koskevia innovaatioita**,

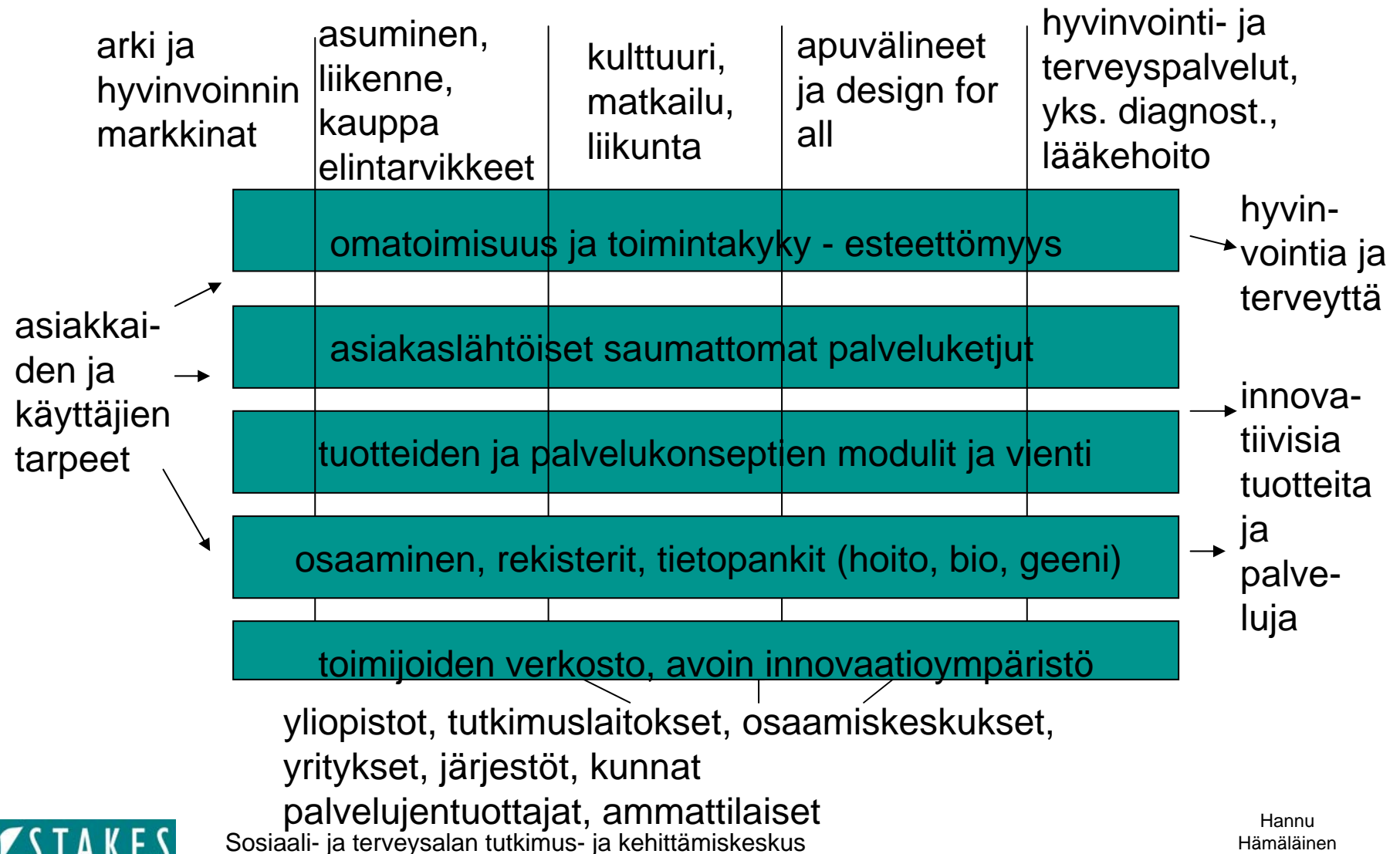
jotka vastaavat yksilöiden hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitämisen tai kehittämisen tarpeeseen.

Kansalaiset

yrietykset

*järjestöt
Hämäläinen*

SHOK: Aktiivinen ikääntyminen- fokusalueet

Avoim vai suljettu innovaatioympäristö?

Omasta suljetusta järjestelmästä avoimeen verkostomaiseen toimintakulttuuriin.

MIKSI?

Osaaminen, resurssit, innovatiivisuus, rakentaa omille vahvuuksille ovat kriittisiä tekijöitä.

Suljetun ja avoimen innovaatiojärjestelmän piirteitä

Lähde: mukaellen Chesbrough

SULJETTU

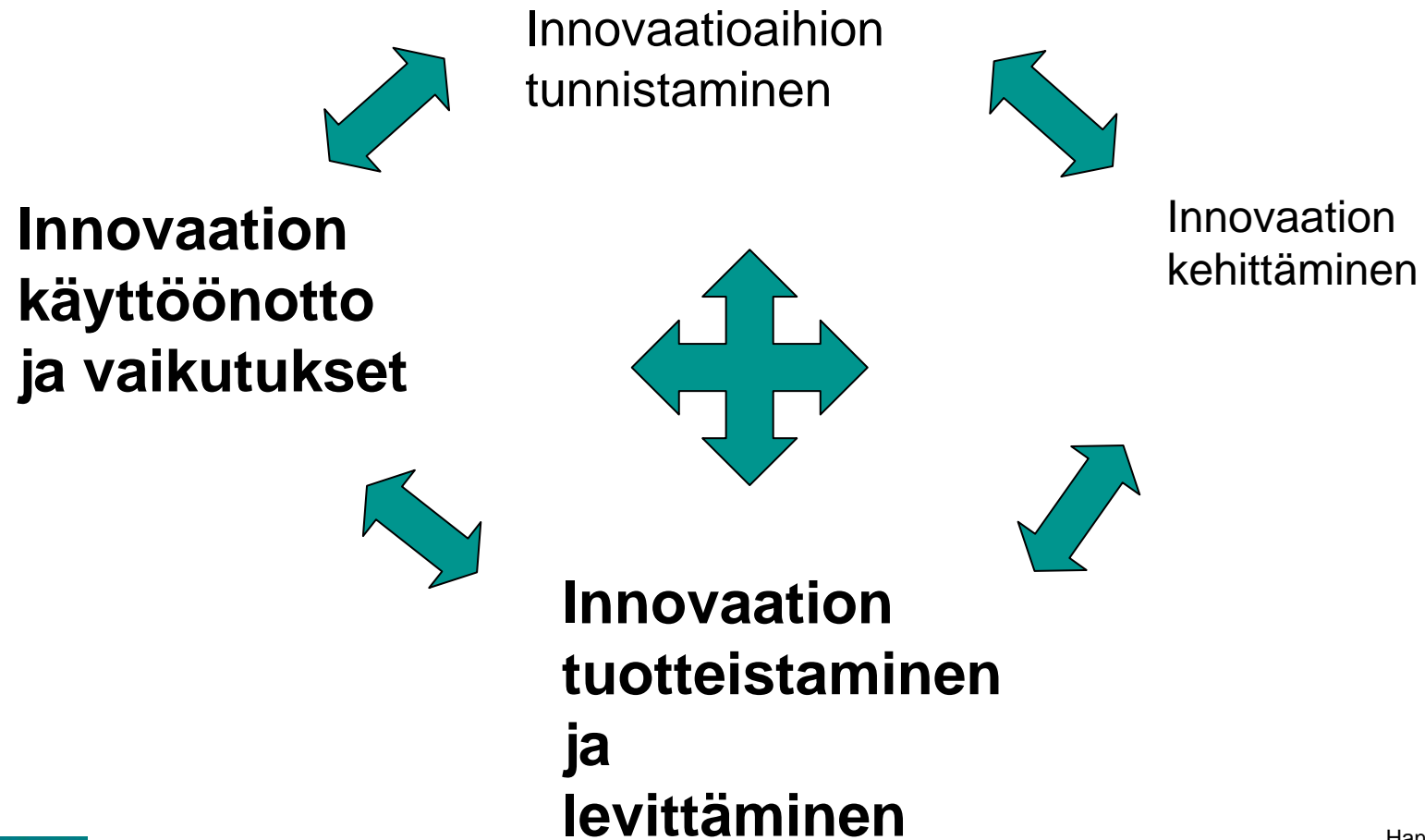
- osaaminen itsellä
- hyöty itselle: ideasta tuotteeseen itse
- keksit itse, hyödyt itse
- itsellä parhaat innovaatiot - voittaja
- ensin markkinoilla - voittaja
- tuotannollisten oikeuksien suojele, jottei toiset vie ideoita

AVOIN

- osaamista myös muualla organisaatiossa ja sen ulkopuolella
- ulkopuolinen tuotekehitys tuo lisäarvoa myös omaan tuotekehitykseen
- ei tarvitse keksiä itse hyötyäkseen keksinnöistä
- oman liiketoimintamallin ja organisaation asemointi
- sisäisten ja ulkoisten ideoiden hyödyntäjät ovat voittajia
- osataan hyödyntää patenteja ja oikeuksia paremmin

Innovaatioprosessin vaiheet

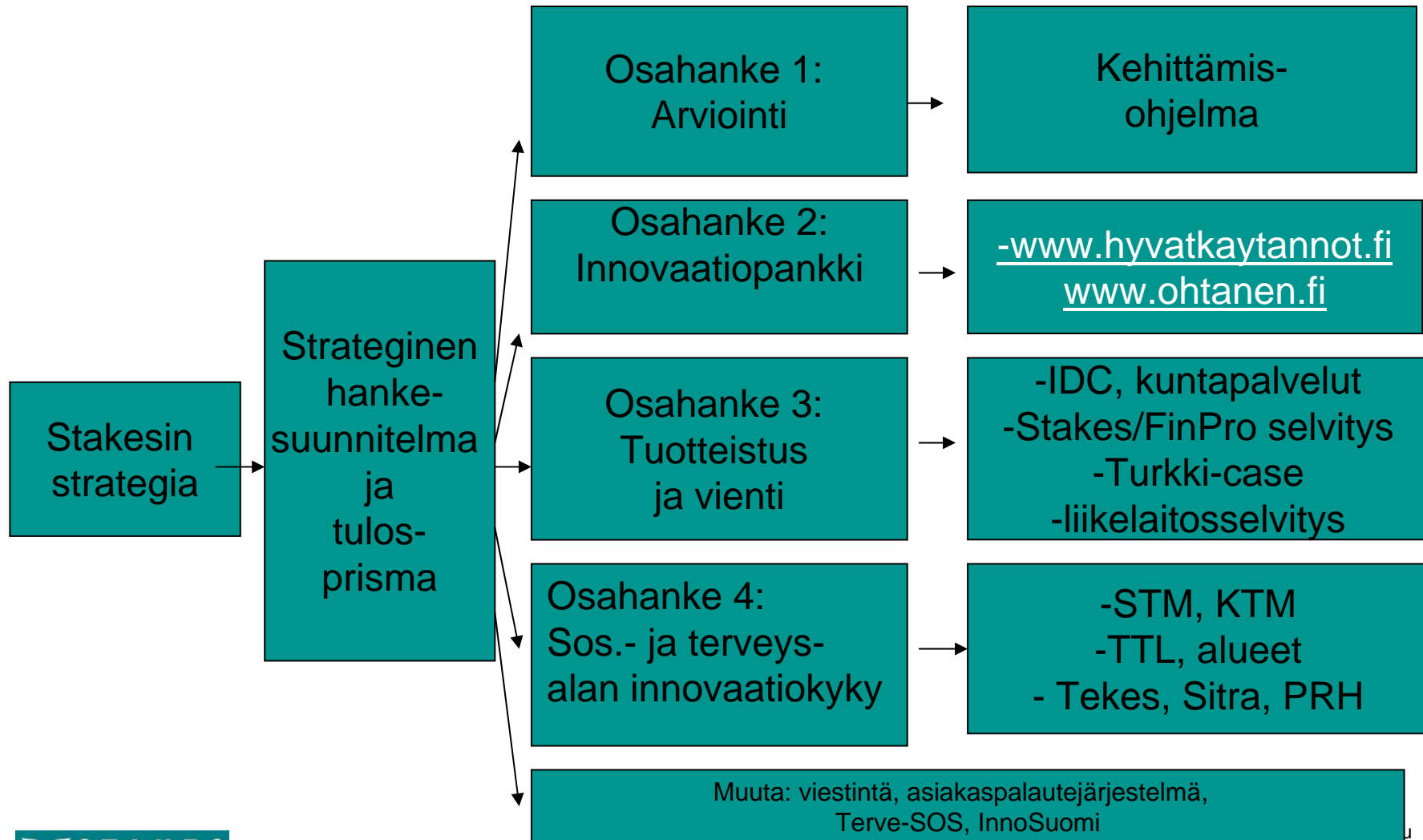
Lähde: mukaellen Sirkku Kivisaari ja Niilo Saranummi

Innovatiivinen työ ja työyhteisö

- vuorovaikutus, verkostot ja avoin innovaatioympäristö
- luovuus ja rohkeus
- erilaisuuden suvaitseminen
- erilaisille osaamisille rakentuva
- kannustavuus
- työntekoa ja tuloksia palkitseva (sekä yhteisön että yksilön)
- onnistumista palkitseva, mutta epäonnistumista sietävä ja niistä oppiva

Stakesin innovaatiotoiminnan kehittäminen

Osahanke 1: Innovaatioaihioiden tunnistus

Horisontaaliset hankkeet – avoin innovaatiojärjestelmä: fokusointi

Toimija-
verkosto

horisontaaliset hankkeet
lapset&nuoret/ ikääntyminen/ hyvinvointipalvelujen tulevaisuus

kansalainen				
ammattilaiset				
toimipaikan ja toimialan johto				
t&k- organisaatiot				
järjestöt, yritykset				

Osahanke 2: Innovaatiopankki/agora

- hyvät käytännöt prosessien laajentaminen ja verkostot
- www.hyvatkaytannot.fi
- www.ohtanen.fi
- arvioitujen hyvien käytäntöjen jakelukanava: innovaatiopankki
- hyvien käytäntöjen käyttöön saaminen ja osaamisen verkostot ja insentiivit

Osahanke 3: Tuotteistus ja vienti

- Stakesin kuntapalvelut ja IDC
- KTM/STM/Stakes/Finpro: vientiselvitys
- Turkki-case
- liikelaitossuunnitelma

Osahanke 4: Sosiaali- ja terveydenhuollon innovaatiokyvyn kehittäminen –yhteistyössä mm.

- STM

- osallistuminen palveluinnovaatiohankkeeseen

- Tekes

- hyvinvoinnin ja terveyden SHOK: aktiivinen ikääntyminen
- innovaatiot sosiaali- ja terveystalouden palvelujärjestelmässä-ohjelma

- SITRA

- Työterveyslaitos

Lisätietoa mm.

<http://www.stakes.fi/innovaatio>

hannu.hamalainen@stakes.fi